

Adam Piestrzyński

Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

**TYTUŁ PROFESORA HONOROWEGO AGH DLA PROFESORA
ANDRZEJA MANECKIEGO, KRAKÓW, 1 VII 2015¹**

W maju 2014 roku Rada Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska wystąpiła do Senatu AGH o uhonorowanie prof. Andrzeja Maneckiego godnością Honorowego Profesora AGH. Uroczystość odbyła się 1 lipca 2015 roku zwińczając okres obchodów jubileuszu 80-lecia urodzin i 60-lecia pracy naukowej Profesora.

Prof. dr hab. inż. Andrzej Manecki jest absolwentem Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH. Pracę naukową rozpoczął w 1957 r. jako asystent w Katedrze Petrografii AGH. Tu obronił doktorat (1964 r.), uzyskał habilitację (1968 r.), a w 1978 r. nominację profesorską. Przez lata aktywnej działalności naukowej i dydaktycznej stał się uznanym autorytetem w zakresie nauk mineralogicznych. W 2004 roku opracował i wydał pierwszą polską encyklopedię minerałów pt. *Encyklopedia Minerałów. Minerale Ziemi i Materii Kosmicznej z polskim i angielskim słownikiem nazw*, wyróżnioną Nagrodą Polskiej Akademii Nauk im. Stanisława Staszica. Od roku 1988 nieprzerwanie reprezentuje Polskę, z głosem stanowiącym, w Międzynarodowej Asocjacji Mineralogicznej w Komisji Nowych Minerałów, nomenklatury i Klasyfikacji, biorąc nadal udział w comiesięcznych opracowaniach i recenzjach. Przez cztery kadencje był również przewodniczącym Komitetu Nauk Mineralogicznych przy VII Wydziale PAN. Jest autorem i współautorem ponad stu dwudziestu publikacji naukowych, sześciu podręczników akademickich, czterech skryptów, sześciu opracowań encyklopedycznych i monografii oraz pięciu książkowych i albumowych opracowań popularnonaukowych, z tego osiem ukazało się w ostatnim dziesięcioleciu, w latach jego emerytury. Od roku 2009 jest redaktorem

---

¹ Przedruk z materiałów: „Prof. Andrzej Manecki Profesorem Honorowym Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie” wydanych przez Dział Informacji i Promocji AGH

Kronika

naczelnym wysokonakładowego cyklu wydawniczego AGH: *Nauka dla Ciekawych*, serii *O Ziemi i Kosmosie*.

W połowie lat 60. Ubiegłego wieku rozpoczął mineralogiczne badania materii pozaziemskiej, tworząc m.in. międzywydziałowy zespół mineralogów, fizyków i metalografów AGH, podejmując kompleksowe badania materii kosmicznej. Był prekursorem zastosowania spektroskopii w podczerwieni do badań krzemianów i szklivi pozaziemskich. Nadal aktywnie zajmuje się tą problematyką, czego wyrazem jest opublikowana w 2013 r. autorska książka p.t. *Meteorityka z elementami planetologii*. Jest uznanym autorytetem w dziedzinie kosmomineralogii.

Dzięki staraniom prof. A. Maneckiego geolodzy z AGH na początku lat 80. Ubiegłego wieku włączyli się w nurt badań Arktyki. Pierwszą, rekonesansową studencką wyprawą geologiczną na Spitsbergen kierował w 1983 roku piszący te słowa. W następnych latach odbyły się kolejne naukowe ekspedycje polarne w rejon Hornsundu na Spitsbergenie, a w trzech z nich Profesor był kierownikiem. Wyniki badań były podstawą publikacji, prac magisterskich i doktorskich. W 1993 r. ukazała się pod jego redakcją anglojęzyczna szczegółowa mapa geologiczna w skali 1:25 000 obejmująca obszar między lodowcem Torella a Zatoką Białych Niedźwiedzi w Hornsundzie. Uczniowie Profesora kontynuują ten nurt badań do dziś wyróżniając się stosowaniem nowoczesnych metod datowania izotopowego i geotermobarometrii. Profesor Andrzej Manecki kierował lub aktywnie działał przez wiele lat w Komisji Historii i Dokumentacji Badań Polarnych oraz w Komitecie Badań Polarnych PAN. Jest współzałożycielem i wieloletnim redaktorem naczelnym „Biuletynu Polarnego”.

Profesor rozwija też nurt badań z zakresu ochrony środowiska stanowiący kontynuację filozofii sozologii prof. Walerego Goetla w ujęciu praktycznym. W połowie lat 70. ubiegłego wieku stworzył nowy kierunek: aeromineralogię – mineralogię pyłów atmosferycznych, dając temu podstawy naukowe i metodyczne. Rozbudował systematykę atmosferycznych pyłów naturalnych i antropogenicznych. Swoimi badaniami przyczynił się do powstania raportu w sprawie zamknięcia huty aluminium w Skawinie. Prowadził też badania uwieczonych w lodach pyłów atmosferycznych na Spitsbergenie.

Pełnił funkcję dziekana Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego przez dwie kadencje (1984 – 1990). Z jego inicjatywy dokonano zmiany nazwy na Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska. W latach

Biuletyn Polarny 19-20

1992–2002 kierował Katedrą Mineralogii, Petrografii i Geochemii. Wypromował trzynastu doktorów, wszyscy pracują w placówkach naukowych, czterech jest samodzielnyimi pracownikami nauki, troje pracuje w zagranicznych uniwersytetach. Zapoczątkował istnienie Studenckiego Koła Naukowego Geologów AGH i przez ponad pięćdziesiąt lat opiekował się studenckim ruchem naukowym.

Prof. Andrzej Manecki uzyskał sześciokrotnie nagrody Ministra Szkolnictwa Wyższego, wielokrotnie Nagrody Rektora oraz nagrodę Państwową I stopnia (zespołową). Jest członkiem honorowym czterech towarzystw naukowych. W 1978 r. odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2003 r. Krzyżem Oficerskim. Jest uhonorowany wieloma nagrodami, wyróżnieniami i odznaczeniami. Profesor Andrzej Manecki to jeden z najwybitniejszych mineralogów polskich, uznany autorytet naukowy, szanowany i lubiany dydaktyk oraz zasłużony, doświadczony polarnik i organizator działalności polarnej.